

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ННІ ПЕДАГОГІКИ
КАФЕДРА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 026 СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО З ОСВІТНЬОЇ
КОМПОНЕНТИ
«ПЛАСТИЧНЕ ВИХОВАННЯ (РИТМІКА І ТАНЕЦЬ)»**

для підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: 026 Сценічне мистецтво
Освітня програма: Сценічне мистецтво
Факультет/ННІ: ННІ педагогіки

Укладач: доцент кафедри мистецької освіти **Чернишова Анна**

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри мистецької освіти
Протокол №11 від 10.01.2023 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Ірина ЦЮРЯК

УДК 37.091.33:793.3:796.412

I - 70

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені
Івана Франка
(протокол №2 від «27» січня 2023 р.)*

Рецензенти:

Гузун Тетяна – народна артистка України, почесна громадянка міста Житомира, художній керівник Житомирського академічного ансамблю танцю «Сонечко».

Орлова Ольга – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗ «ЖОІППО» ЖОР.

Цюряк Ірина – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри мистецької освіти ЖДУ ім. Івана Франка.

*Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять студентів спеціальності 026
Сценічне мистецтво з освітньої компоненти «Пластичне виховання (ритміка і танець)» /
уклад. А.М. Чернишова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 45 с.*

© Чернишова А.М.
© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Опис та структура освітньої компоненти «Пластичне виховання (ритміка і танець)»....	6
Рекомендації до підготовки та проведення практичних занять.....	8
<i>Модуль I. Загальні питання теорії і методики музично-ритмічного виховання.....</i>	<i>8</i>
<i>Модуль II. Загальні питання теорії та методики класичного та народного танцю.....</i>	<i>16</i>
<i>Модуль III. Загальні питання теорії та методики сучасного танцю.....</i>	<i>19</i>
Список рекомендованої літератури.....	22
Зразки модульних контрольних робіт.....	24
Варіанти тестових завдань.....	30
Орієнтовний перелік питань для підготовки до заліку та екзамену.....	39
Оцінювання навчальних досягнень здобувачів.....	42

ВСТУП

Освітня компонента «Пластичне виховання (ритміка і танець)» є важливою складовою частиною професійного навчання майбутніх фахівців у галузі сценічного мистецтва. Вивчення програмних матеріалів курсу «Пластичне виховання (ритміка і танець)» базується на взаємодії з іншими мистецтвознавчими та спеціальними дисциплінами. Засвоєння предмету допомагає краще пізнати історію хореографії, сценічного мистецтва, виховує загальну музичну та хореографічну культуру, розширює світогляд.

З урахуванням вимог, встановлених за освітньо-професійною програмою, опанування матеріалу освітньої компоненти передбачає засвоєння здобувачами вищої освіти практичними навичками з курсу «Пластичне виховання (ритміка і танець)».

Метою вивчення освітньої компоненти «Пластичне виховання (ритміка і танець)» є розвиток і удосконалення рухливого запасу студентів, формування професійних знань, умінь і навичок з пластичного-ритмічного виховання для практичної діяльності майбутнього актора.

Основними **завданнями** вивчення освітньої компоненти «Пластичне виховання (ритміка і танець)» є:

- оволодіння технікою пластично-ритмічних вправ, базовими елементами ритмічної гімнастики;
- розвиток рухових здібностей;
- засвоєння необхідних знань, умінь та навичок для самостійної роботи в процесі удосконалення власного тіла;
- зміцнення здоров'я і гармонійний розвиток всіх органів і систем організму;
- формування правильної постави і танцювального стилю виконання вправ;
- розвиток специфічних якостей: танцювальності, музичності, виразності і творчої активності;
- розвиток інтересу до занять хореографією і гімнастикою, виховання дисциплінованості, акуратності і старанності;
- прищеплення інтересу і потреби до регулярних занять ритмічною гімнастикою;
- оволодіти методикою проведення уроку ритміки і танцю.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності

Змістовно освітня компонента спрямована на формування здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі культури і мистецтва.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

СК10. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.

СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.

СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.

ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.

ПР10. Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).

ПР13. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

Освітня компонента «Пластичне виховання (ритміка і танець)» викладається на I курсі, у I-II семестрах.

На вивчення освітньої компоненти відводиться 240 годин, 8 кредитів ECTS.

Форма проведення занять: практичні заняття.

ОПИС ТА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП / ОНП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 8	02 Культура і мистецтво 026 Сценічне мистецтво	Обов'язкова	
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма: Сценічне мистецтво	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 240		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 5 год.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	-	-
		Практичні/Семінарські	
		80 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		160 год.	-
		Індивідуальна робота	
		-	-
		Вид контролю: залік, іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 33% : 67 %
для заочної форми навчання – не передбачено навчальним планом

Структура освітньої компоненти

Назви тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі			
		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Індивідуальні заняття		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Модуль I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ МУЗИЧНО-РИТМІЧНОГО ВИХОВАННЯ											
Тема 1. Загальні поняття музикально- ритмічного виховання. Ритмічна гімнастика	26	-	10	-	16	-	-	-	-	-	-

Тема 2. Підготовчі вправи. Вихідні положення та вправи на розвиток м'язів плеча, корпусу, рук, ніг, окремих груп м'язів та рухливості суглобів	14	-	6	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Побудова та перебудова групи. Основні прийоми руху	12	-	4	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Засвоєння різновидів основних рухів: ходьба, біг, стрибки	12	-	4	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Музикально-просторові композиції та активізація і розвиток творчих здібностей	26	-	10	-	16	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	90	-	34	-	56	-	-	-	-	-	-	-
Модуль II. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ КЛАСИЧНОГО ТА НАРОДНОГО ТАНЦЮ												
Тема 6. Класичний танець – основа хореографічного мистецтва. Методика вивчення рухів класичного танцю	50	-	20	-	30	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Народний танець – джерело хореографічного мистецтва	40	-	14	-	26	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	90	-	34	-	56	-	-	-	-	-	-	-
Модуль III. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ СУЧАСНОГО ТАНЦЮ												
Тема 8. Сучасний танець як особливий вид пластичної хореографічної мови. Стилї сучасного танцю	60	-	12	-	48	-	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	60	-	12	-	48	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	240	-	80	-	160	-	-	-	-	-	-	-

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль I. Загальні питання теорії і методики музично-ритмічного виховання

Практичне заняття №1-5

Тема: Загальні поняття музикально-ритмічного виховання. Ритмічна гімнастика

Мета: визначити головну мету та завдання курсу «Пластичне виховання (ритміка і танець)»; вивчити основні поняття теми, встановити взаємозв'язок ритму рухів з ритмом музики; розглянути та охарактеризувати основну мету, завдання та засоби музичної ритміки; визначити вплив ритмічної гімнастики на фізичний розвиток та фізичну підготовку людей; навчитись складати та виконувати різні комплекси ритмічної гімнастики; розвивати вміння порівнювати та аналізувати; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Визначення поняття «ритм», «відчуття ритму».
2. Взаємозв'язок ритму рухів з ритмом музики.
3. Мета, завдання та засоби музичної ритміки.
4. Вплив ритмічної гімнастики на фізичний розвиток та фізичну підготовку людей.
5. Комплекс вправ ритмічної гімнастики.

Методичні рекомендації

При підготовці до практичного заняття уважно визначте мету та завдання курсу «Пластичне виховання (ритміка і танець)». Користуючись літературними та інтернет-джерелами, знайдіть визначення поняття «ритм» і «відчуття ритму». З'ясуйте як ритм пов'язаний з музикою. Розгляньте та охарактеризуйте основну мету, завдання та засоби музичної ритміки. Визначте вплив ритмічної гімнастики на фізичний розвиток та фізичну підготовку людей. Перегляньте різні комплекси ритмічної гімнастики у мережі Інтернет.

Завдання для самостійної роботи:

1. Започаткуйте ведення словника та занотуйте нові терміни.
2. Прослухати та проаналізувати музичний твір за такими критеріями:
 - а) характер музики;
 - б) музичний розмір;
 - в) образність.
3. Скласти план-конспект заняття ритмічною гімнастикою. Записати у вигляді таблиці.

Частини комплексу	Час проведення	Кількість вправ	Направленість вправ
Підготовча частина	4 хвилини	6 вправ	1 – на осанку; 2 – ходьба на місці; 3 – танцювальні кроки; 4-6 – вправи загального впливу.
Основна частина (вправи з вихідного положення стоячи)	6 хвилин	9 вправ	1 – для м'язів шії; 2-3 – для рук і плечового поясу; 4-6 – для тулуба; 7-9 – для ніг.
Основна частина (головне навантаження)	2 хвилини		Різний біг та стрибки
Основна частина (вправи з вихідного	6 хвилин	9 вправ	1 – руки; 2 – тулуб;

положення сидячи і лежачи)			3 – тазостегнові суглоби; 4 – живіт; 5 – ноги; 6 – загальна вправа; 7 – живіт; 8 – ноги; 9 – загальні вправи.
Заключна частина	2 хвилини	3 вправи	1 – на гнучкість; 2 – релаксація; 3 – дихання.
Всього:	20 хвилин	27 вправ	

4. Прослухати декілька музичних творів. З'ясувати кількість речень, фраз, тактів у даному музичному уривку, використовуючи схему побудови періодів:
 - а) І.Штраус „Вальс”;
 - б) Ж.Массне „Іспанський танець”;
 - в) бальний танець „Мамбо”.
5. Скласти комплекс вправ партерної гімнастики та дібрати музичний супровід.
6. Продемонструвати вправи з комплексу під музику.
7. Розписати вправи комплексу, який склали, по тактам.

Питання для самоконтролю:

1. Значення ритміки та хореографії в системі підготовки фахівців у галузі сценічного мистецтва.
2. Засоби і методичні особливості курсу.
3. Дидактичні принципи музично-ритмічного та хореографічного виховання, їх реалізація.
4. Етапи навчання.
5. Послідовність методичних прийомів.
6. Прийоми розучування комплексу вправ.
7. Використання словесного методу у проведенні ритмічної гімнастики.

Література

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербачов Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одінцева]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
7. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-метод. посібник / Кокарев Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.
8. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
9. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А.

Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.

10. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.

Практичне заняття №6-8

Тема: Підготовчі вправи. Вихідні положення та вправи на розвиток м'язів плеча, корпусу, рук, ніг, окремих груп м'язів та рухливості суглобів

Мета: вивчити основні вихідні положення, розглянути вправи на позслаблення м'язів плечового поясу, розслаблення і напруження м'язів корпусу, рухи для рук та ніг, вправи на розвиток окремих груп м'язів і рухливості суглобів, навчитися правильно виконувати вправи, складати та відтворювати комплекси вправ; розвивати вміння порівнювати та аналізувати; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Підготовчі вправи: основні положення (основне положення стоячи, положення сидячи зі схрещеними ногами, положення рук, вихідні положення ніг, положення у випаді, позиції 1,2,3-я).
2. Вправи на позслаблення м'язів плечового поясу.
3. Вправи на розслаблення і напруження м'язів корпусу.
4. Рухи для рук та ніг.
5. Вправи на розвиток окремих груп м'язів і рухливості суглобів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Тестування „Визнач свої можливості”.

Тест №1 Дозволяє виявити рухомість шийного відділу хребта.

А) Наклонити голову вперед. Підборіддя повинно доторкнутися до „ямки”.

Б) Наклонити голову назад. Ваш погляд повинен бути направлений трохи назад.

В) Наклонити голову в сторону. Верхній край одного вуха повинен знаходитися на одній вертикальній прямій з нижнім краєм вуха.

Г) Повернути голову в сторону. Підборіддя повинно бути на одній лінії з плечем.

Тест №2 Визначення еластичності м'язів плечового поясу і рухомість плечового суглобу.

А) Стати спиною до стіни на відстані довжини стопи, руки в сторони долонями вперед. Доторкніться пальцями стіни, не відхиляючи тулуба від вертикалі.

Б) Зігнути одну руку ліктем до верху, а другу – ліктем до низу, передпліччя за голою та за спиною. Доторкнутися пальцями однієї руки пальців другої. Те ж саме зробити змінивши положення рук.

Тест №3 Визначення рухомості лучезап'ястного суглобу.

Витягнути руки вперед і опустити кисті вниз - долоні прями. Тильна поверхня долоні повинна бути перпендикулярно до передпліччя.

Тест №4 Визначення рухомості гомілкостопного суглобу, еластичність м'язів гомілки та стопи.

Стати обличчям до спинки стільця і триматись за нього руками. Відставити пряму ногу як най можливо далі назад, не відриваючи п'ятки від підлоги. Носки та коліна направлені строго вперед. Кут між по верхньою підлоги і рівною ногою повинен бути 50-60°.

Тест №5 Визначення гнучкості тіла.

Встаньте прямо, ноги разом. Нахилитися як можна нижче вперед, опустив руки до низу. Кінчики пальців повинні доторкнутися до підлоги.

Тест №6 Дозволяє виявити рухомість тазостегнового суглобу, еластичність м'язів стегна.

Сядьте на стілець, зігніть одну ногу і покладіть стопою на коліно другої ноги. Гомілка зігнутої ноги повинна, за допомогою рук, прийняти горизонтальне положення.

Тест №7 Для перевірки рухомості колінних суглобів.

Сидячи на жорсткій поверхні, максимально випрямити ноги, прижимаючи їх до підлоги під колінами. Як що при цьому п'ятки значно відриваються від підлоги, це свідчить про переразгинання у колінному суглобі. Як що не вдається до кінця випрямити ноги і між колінами та підлогою є вільне місце, то у вас недостатня рухомість колінного суглобу.

Питання для самоконтролю:

1. Повторити та виконати підготовчі вправи: основні положення (основне положення стоячи, положення сидячи зі схрещеними ногами, положення рук, вихідні положення ніг, положення у випаді, позиції 1,2,3-я).
2. Виконати вправи на позслаблення м'язів плечового поясу.
3. Виконати вправи на розслаблення і напруження м'язів корпусу.
4. Дібрати та виконати рухи для рук та ніг.
5. Дібрати та виконати рухи вправи на розвиток окремих груп м'язів і рухливості суглобів.

Література:

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербачов Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одінцева]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
7. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-метод. посібник / Кокарев Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.
8. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
9. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
10. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.

Практичне заняття №9-10

Тема: Побудова та перебудова групи. Основні прийоми руху

Мета: вивчити основні види шихування та перебудови групи, вивчити основні прийоми руху, навчитися подавати під музику команди для крокування та зупинки групи,

проводити різновиди переміщень групи під музику; розвивати вміння порівнювати та аналізувати; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Основне шихування групи на занятті.
2. Побудова в колону.
3. Побудова в шеренгу.
4. Побудова ланцюжком.
5. Побудова у коло.
6. Вільне розміщення на майданчику.
7. Засвоєння пружинних рухів.
8. Засвоєння махових рухів.
9. Засвоєння плавних рухів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Виконати дві вправи для рук.

В.П. – 1-ша позиція, руки в підготовчому положенні, голова опущена. М.Р. 4/4, 8 тактів на вправу.

1-2 такти – руки переходять в першу позицію, голову прямо;

3-4 такти – руки переходять в третю позицію, голову підняти;

5-6 такти – руки переходять в першу позицію, голову прямо;

7-8 такти – руки в підготовче положення, голову опустити;

9-16 такти – повторити все з початку.

В.П. – теж саме. М.Р. $\frac{3}{4}$, 4 такти на вправу.

1 такт – руки в першу позицію, голову прямо;

2 такт – руки в другу позицію, голову праворуч;

3 такт – повернути долоні до низу, голову прямо;

4 такт – руки перевести у підготовче положення, голову опустити;

5-8 такти – повторити вправу з поворотом голови ліворуч.

Коли основні вправи рук засвоєні, їх ускладнюють, з'єднують з рухами тулуба. Наприклад.

В.П. – руки у 2-й позиції, голова повернута праворуч. М.Р. $\frac{3}{4}$, 8 тактів на вправу.

1-2 такти – нахил вперед, руки вниз, слідкувати за правою рукою;

3 такт – випрямитися, руки в першу позицію, голову прямо;

4 такт – руки в третю позицію, голову праворуч;

5-6 такти – нахил назад;

7 такт – випрямитися;

8 такт – руки переходять в другу позицію, голову ліворуч. Вправа повторюється. При виконанні нахилу назад дітям слід спочатку прогнутися у грудному відділі хребта, а потім у поперековому.

Після позицій рук і рухів по позиціям переходять до засвоєння позицій ніг:

1 позиція – п'ятки з'єднані, носки розгорнуті в сторони.

2 позиція – ноги на відстані довжини стопи, носки розгорнуті в сторони.

3 позиція – п'ятка однієї ступні притиснута до середини другої, носки розгорнуті в сторони.

Кожний рух обов'язково виконують чергуючи обидві ноги.

2. Дібрати музичні ігри та вправи на побудову та перебудову групи.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні шихування групи на занятті.
2. Як вибудувати колону, шеренгу, ланцюжок, коло?

3. Що таке вільне розміщення на майданчику?
4. Доберіть та виконайте декілька ружинних, махових та плавних рухів.

Література:

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербаков Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одінцева]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
7. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-метод. посібник / Кокарев Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.
8. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
9. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
10. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.

Практичне заняття №11-12

Тема: Засвоєння різновидів основних рухів: ходьба, біг, стрибки

Мета: вивчити основні різновиди ходьби, бігу та стрибків, навчитися відтворювати зміст музики, виконувати вправи під різноманітну музику; виховувати зацікавленість до мистецтва хореографії.

План

1. Різновиди ходьби (зав'язаний крок, високий та тихий крок, спокійна ходьба, рішучий та обережний кроки, пружинний крок, ходьба на півпальцях, перемінна ходьба з бігом, ходьба зі зміною швидкості).
2. Різновиди бігу (легкий біг, нетерплячий біг, легкий та сильний біг).
3. Різновиди стрибків (пружинне підстрибування, легкі та енергійні підскоки, гостре підстрибування, підскоки на місці та кружляючи, сильні підскоки).

Завдання для самостійної роботи:

1. Виконати наступні спеціальні рухові завдання, які допомагають зрозуміти зміст музики та виразити його в рухах:
Ходьба на пів пальцях під веселу музику. Чітким кроком, з хорошою осанкою виразити життєрадісний зміст музики. Під ліричну музику йти безшумно м'яким кроком. Настрій спокійний та задумливий. При зіставленні рухів, контрастних за характером, ясніше сприймати різницю у змісті музиці.

1. Прослухати декілька творів і визначити, який з них підійде для запропонованої вправи.
Наприклад. Пояснивши особливості техніки ходьби гострим кроком, педагог дає прослухати музику С.Прокоф'єва з опери „Любов до трьох апельсинів”, І.Дунаєвського „Спортивний марш”, І.Морозова „Танець ластівки” з балету „Доктор Айболит”. Потім пропонує вирішити, яка з них підійде для гострого кроку.
2. Підготувати (оформити у зошиті) та провести на практичному занятті хореографічну гру на різновиди ходьби, бігу та стрибків за такою схемою:
 - назва гри;
 - мета гри;
 - умови.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні різновиди ходьби.
2. Назвіть основні різновиди бігу.
3. Назвіть основні різновиди стрибків.

Література:

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербачов Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одінцева]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
7. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-метод. посібник / Кокарев Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.
8. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
9. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
10. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.

Практичне заняття №13-17

Тема: Музикально-просторові композиції та активізація і розвиток творчих здібностей

Мета: ознайомитись зі структурою хореографічного заняття, розглянути його основні етапи (види та послідовність роботи на кожному етапі); вивчити методику поєднання різних форм навчання на занятті та розвитку танцювальних навичок у дітей молодшого шкільного віку; виховувати любов до хореографічного мистецтва.

План

1. Вправи та ігри для роботи над музикально-просторовими композиціями.
2. Вправи, ігри, танцювальні вправи, пляски та танці для активізації і розвитку творчих здібностей.
3. Основні елементи танцю (приставні кроки в бік, крок галопу, крок польки, крок вальсу).

Завдання для самостійної роботи:

1. Підібрати музичний матеріал, який по характеру відповідає таким видам вправ: ходьба на пів пальцях, приставний крок, крок галопу, польки, перемінний крок.

Результати занести до таблиці:

Вид вправи	Приблизний музичний супровід

2. Скласти творчі завдання до вивчення танцювальних вправ: па польки, па галопу, крок вальсу, приставний крок, перемінний крок.
3. Виконати імпровізацію до заданого викладачем музичного твору.
4. Створити та розучити дитячий танець у групі.
5. Практика читання танцювальних вправ і танців по запису.
6. Скласти: план-конспект з хореографічним змістом заняття. Записати у вигляді таблиці:

Частина заняття	Хореографічний зміст заняття	Життєво значущий зміст заняття: окремі ігрові ситуації; розвиток тематичності; логіка розгортання сюжету.
Експозиція		
Зав'язка		
Розвиток дії		
Кульмінація		
Розв'язка		

Питання для самоконтролю:

1. Послідовність створення та розучування танцю.
2. Імпровізація.
3. Цілісне сприймання прочитаного танцю по запису та передача його іншим.

Література:

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербаков Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одинцова]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
7. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-

метод. посібник / Кокарєв Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.

8. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
9. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
10. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.

Модуль II. Загальні питання теорії та методики класичного та народного танцю

Практичне заняття №18-27

Тема: Класичний танець – основа хореографічного мистецтва. Методика вивчення рухів класичного танцю

Мета: надання студентам практичних та методичних знань з класичного танцю, освоєння теоретичних та практичних основ методики виконання рухів класичного танцю, формування професійних умінь і навичок, розвиток виконавської майстерності, артистичності, музикальності, пластичної виразності, виховання почуття стилю, академічної манери виконання.

План

1. Народна хореографія – першооснова в створенні системи класичного танцю.
2. Збагачення класичного танцю танцювальним фольклором різних народів.
3. Виразні засоби класичного танцю.
4. Створення школи класичного танцю. Відмінні риси, її виконавські майстерності.
5. Розвиток і збагачення теорії і методики викладання класичного танцю за останні десятиліття.
6. Завдання уроку класичного танцю. Термінологія класичного танцю. Послідовність виконання вправ екзерсису біля станка і на середині залу.
7. Методика вивчення руху і складання комбінацій у відповідності з програмою практичного курсу: назва руху, вимова, переклад, транскрипція, показ руху, його призначення, характер руху, характер музичного супроводу, правила виконання в поєднанні з музичною розкладкою, основні етапи вивчення руху, можливі поєднання з іншими рухами і поступове ускладнення виконання (відповідно головному курсу), приклади найбільш поширених помилок в виконанні рухів і їх попередження, приклади сценічного використання рухів.
8. М'якість ніг та гнучкість тулубу – як засіб виразності класичного танцю.
9. Виворотність та її естетичні функції.
10. Танцювальний крок – один з основних вимог класичного танцю.
11. Апломб – у класичному танці.
12. Правильне положення і рух рук.
13. Plie – у класичному танці. Ballon.

Практичний модуль:

1. Постанова тулубу, позиції ніг. Підготовче положення, I, II, III поз. рук. Уклін.
2. Demi plie по I, II, V поз. Releve на пів пальцях по I, II, V поз. Підготовче port de bras.
3. Battement tendu вбік, вперед, назад з I поз. Grand plie по I, II, V поз.
4. Battement tendu з demi plie по I поз. у всіх напрямках. Passe par terre.

5. Battement tendu jete по I поз. у всіх напрямках. Перегини тулубу біля станка вбік, назад.
6. Battement tendu jete з demi plie по I поз. у всіх напрямках. Demi rond de jambe par terre en dehors et en dedans.
7. Battement tendu та battement tendu jete з V поз. у всіх напрямках. Temps leve soute.
8. Battement tendu та battement tendu jete з V поз. з demi plie у всіх напрямках.
9. Preparation до rond de jambe par terre en dehors et en dedans. (Temps releve). Battement tendu з опусканням п'ятки по II поз.
10. Battement tendu jete pour le pied. I port de bras на середині зали.
11. Rond de jambe par terre en dehors et en dedans. II port de bras.
12. Rond de jambe par terre en dehors et en dedans на demi plie. Положення ноги sur le cou-de-pied (умовне та основне).
13. Battement fondu у всіх напрямках носком у підлогу.
14. Battement frappe у всіх напрямках носком у підлогу. Положення ноги passe.
15. Battement fondu на 20*-30*. Chanjement de pied.
16. Battement frappe на 20*-30*. Вивчення рухів тримаючись однією рукою за станок.
17. Battement releve lent з V поз. у всіх напрямках.
18. Підготовка до rond de jambe en l'air по прямій лінії. Battement developpe у всіх напрямках на 45*.
20. Grand battement jete з I поз. у всіх напрямках.
21. Grand battement jete з V поз. у всіх напрямках.
22. Pas balanse, pas de boure simple.

Завдання для самостійної роботи:

1. Вивчити та відпрацювати форми пор де бра (підготовче та 3 основні форми).
2. Записати та вивчити методику виконання рухів класичного танцю біля станка:
 - Demi та grand plie (демі та гранд пліє),
 - Battement tendu (батман тандю),
 - Battement tendu jete (батман тандю жете),
 - Rond de jambe par terre en dehors et en dedans (ронд де жамб партер від себе і до себе),
 - Battement frappe (батман фрапе) у всіх напрямках носком у підлогу,
 - Battement fondu (батман фондю),
 - Battement releve lent (батман релеве лянт) в позах на 90*,
 - Grand battement jete (гранд батман жете).
3. Вивчити методику виконання стрибків на середині залу:
 - Temps leve soute (соте);
 - Chanjement de pied (шанжман де п'є).
4. Записати послідовність вивчених хореографічних елементів та підібрати музичний супровід.
5. Прослідкувати для розвитку яких м'язів призначені ті чи інші хореографічні рухи. Інформацію подати у вигляді реферату.
6. Скласти і записати творчі завдання (з наочними додатками) до опанування:
 - а) позицій рук, ніг;
 - б) постави корпусу;
 - в) рівноваги;
 - г) обертів;
 - д) стрибків.

Питання для самоконтролю:

1. Позиції рук, ніг, постава корпусу.

2. Рівновага.
3. Стрибок.
4. Оберт.
5. Виворотність.
6. Танцювальний крок.
7. Апломб та балон.
8. Урок класичного танцю.
9. Структура уроку класичного танцю.
10. Послідовність рухів біля станка на уроці класичного танцю.
11. Alegro.

Література

1. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: Підручник. - К. Альтерпрес, 2005.
2. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручн. 2-е вид. Київ : Альтерпрес, 2013.
3. Шиліна О. О. Значення та послідовність вправ екзерсису класичного танцю. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2006.
4. Шиліна О. О. Термінологічний словник. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2007.

Практичне заняття №28-34

Тема: Народний танець – джерело хореографічного мистецтва

Мета: розширити мистецький світогляд та ціннісні орієнтації майбутнього фахівця на основі ознайомлення та вивчення кращих зразків академічного (характерного) танцю, танцювальної культури народів нашої країни, танців народів світу; освоєння теорії та методики виконання народно-сценічного танцю, методики побудови уроку, правил складання комбінацій та етюдів; прищеплення навичок аналізу особливостей танцювальних культур народів світу; удосконалення рівня танцювальної техніки та емоційної виконавчої виразності студентів.

План

1. Становлення та розвиток народного танцю (Історія народного танцю. Значення видатних персоналіїв у розвитку народного танцю).
2. Екзерсис народного танцю (методика викладання та техніка виконання екзерсису народного танцю).
3. Танцювальна культура України.
4. Танцювальний репертуар Польщі, країн Прибалтики та Молдови.
5. Особливості виконання танців Грузії.
6. Танцювальна культура Італії та Іспанії.

Практичний модуль:

1. Постановка рук, корпусу, ніг та голови в народно-сценічному танці;
2. Позиції ніг, позиції та положення рук;
3. Положення голови та корпусу в народно-сценічному танці;
4. Вивчення елементів українського народного танцю «Гопак»;
5. Вивчення основних рухів гуцульського танцю “Коломийка”;
6. Вивчення елементів танців Грузії, Польщі та Іспанії;
7. Побудова комбінацій на основі вивчених рухів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Ознайомитись з кращими зразками українського народного танцю на прикладі Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України ім.П.Вірьського. Офіційний сайт: <http://virsky.kiev.ua>

(Переглянути танцювальні композиції з репертуару ансамблю у **YouTube**).

2. Вивчити основні рухи українського народного танцю “Гопак”: бігунець, тинок, підбивка, вірвовочка, колупалочка, припадання, голубець. Вміти поєднувати ці рухи між собою. Записати методику виконання вивчених рухів.
3. Вивчити основні рухи гуцульського танцю “Коломийка”. Вміти поєднувати ці рухи між собою. Записати методику виконання вивчених рухів.
4. Опрацювати теми: Танцювальний репертуар Польщі, Прибалтики та Молдови. Особливості виконання танців Грузії. Танцювальна культура Італії та Іспанії. Знати назви танців кожного з народів. Переглянути відео таких танців на YouTube.

Питання для самоконтролю:

1. Витоки народного хореографічного мистецтва.
2. Народний танець – джерело хореографічного мистецтва.
3. Жанри народного танцю та їх тематика.
4. Народно-сценічний танець та його місце в хореографічній освіті:
 - мета викладання курсу, його об'єкт та предмет;
 - засновники системи викладання характерного танцю;
 - значення народно-сценічного танцю.
5. Позиції рук, ніг, постава корпусу у народному танці.
6. Танцювальна культура України.
7. Танцювальний репертуар Польщі, країн Прибалтики та Молдови.
8. Особливості виконання танців Грузії.
9. Танцювальна культура Італії та Іспанії.

Література:

1. Бігус. О. Народно-сценічна хореографія прикарпатського регіону. Київ: Ліра-К, 2020. 182 с.
2. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 416 с.
3. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Перший рік навч. Збільш формат. Підручник. Рекомендовано МОН. Київ: Ліра-К, 2020. 376 с.
4. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Підручник. Другий рік навч. Збільшений формат. Рекомендовано МОН. Київ: Ліра-К, 2020. 416 с.
5. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
6. Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця, 2007.

Модуль III. Загальні питання теорії та методики сучасного танцю

Практичне заняття №35-40

Тема: Сучасний танець як особливий вид пластичної хореографічної мови. Стили сучасного танцю

Мета: розширити мистецький світогляд та ціннісні орієнтації майбутнього фахівця на основі ознайомлення та вивчення сучасного танцю, освоїти техніку і манеру виконання джазового танцю, гармонійно розвивати танцювальні навички, надати студентам базові знання, якості, розвивати навички виконавства.

План

1. Сучасна хореографія – новітній вид хореографічного мистецтва.

2. Чинники й особливості формування сучасної хореографії.
3. Особливість сучасної хореографії – імпровізаційно-синтезована структура.
4. Новітні форми танцю кінця XIX – до 60-х рр. XX ст.
5. Синтезовані танцювальні форми кінця 50–90-х рр. XX ст.
6. Сучасний стан хореографічного мистецтва.
7. Джаз-модерн танець – вид сучасної хореографії.

Практичний модуль:

1. Постановка рук, корпусу, ніг та голови в танці джаз-модерн.
2. Позиції ніг, позиції та положення рук.
3. Положення голови та корпусу в танці джаз-модерн.
4. Тренувальні вправи в стилі «модерн».
5. Вивчення методики виконання прийомів поєднання основних рухів в стилі «модерн» з роботою рук.
6. Структура побудови тренажу джаз-модерн танцю.
7. Злиття та взаємозв'язок різних стилів і напрямків в джаз-модерн танці.
8. Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів джаз-модерн танцю.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему: “Сучасний танець як особливий вид пластичної хореографічної мови» за планом практичного заняття.
2. Підготувати презентацію на тему: «Роль та місце сучасного танцю в системі хореографічної освіти. Характеристика основних видів сучасного танцю».
3. Відпрацювати вправи біля станка та в центрі залу на основі елементів танцю джаз-модерн.
4. Закріпити та удосконалити тренаж джаз-модерн танцю.
5. Розробка та побудова танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів джаз-модерн танцю.
6. Вивчити танцювальну комбінацію у стилі джаз-модерн.

Питання для самоконтролю:

1. Роль та місце сучасного танцю в системі хореографічної освіти.
2. Характеристика основних видів сучасного танцю.
3. Джаз-модерн танець – вид сучасної хореографії.
4. Злиття та взаємозв'язок різних стилів і напрямків в джаз-модерн танці.
5. Структура побудови тренажу джаз-модерн танцю.

Література:

1. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
2. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
3. Сучасний танець. Навчальний посібник. *Збільшений формат В5*. Київ: Ліра-К, 2020. 250 с.
4. Плахотнюк О.А. Стилi та напрямки сучасного хореографічного мистецтва / Плахотнюк О.А. Львів : ЦТДЮГ, 2013.
5. Медвідь А. І. Вплив танцю модерн на розвиток сучасної хореографії [Електронний ресурс] / А.І. Медвідь Л.М. Андрущук. – Режим доступу : <http://studmpf.udpu.org.ua/wp-content/Статті/Мистецтвознавчі%20студії%203/ Медвідь %20А.pdf>
6. Мистецтвознавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/03/Mistetstvo29.pdf>

7. Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lgaki.com.ua/sites/default/files/horeografiya.pdf>

8. Спортивна сучасна хореографія: комплексна навчальна програма з позашкільної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pulsua.com/wp-content/uploads/program_puls.pdf

9. Сучасний танець в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrdance.com.ua.

10. Сучасний танець. Імпровізація, Модерн, Контемпорари, Перфоманс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sab.org/contemporary_dance.htm

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Бігус. О. Народно-сценічна хореографія прикарпатського регіону. Київ: Ліра-К, 2020. 182 с.
2. Н. Борсук, А. Тараканова. Танці в сучасних ритмах: нариси/ Н. Борсук, А. Тараканова. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014.
3. Верблюдов І. Б. Гімнастика: від вузівської програми до шкільної : методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів фізкультурного спрямування / Верблюдов І. Б. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 52 с.
4. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 416 с.
5. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Перший рік навч. Збільш формат. Підручник. Рекомендовано МОН. Київ: Ліра-К, 2020. 376 с.
6. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Підручник. Другий рік навч. Збільшений формат. Рекомендовано МОН. Київ: Ліра-К, 2020. 416 с.
7. Зубатов С. Л. Стиль викладання в хореографії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2019. 92 с.
8. Сучасний танець. Навчальний посібник. *Збільшений формат В5*. Київ: Ліра-К, 2020. 250 с.
9. Косяк В. А. Універсум ритму: навчальний посібник / Косяк В. А. Суми : Університетська книга, 2008. 138 с.
10. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручн. 2-е вид. Київ : Альтерпрес, 2013.

Додаткова:

1. Алтер Майкл Дж. Наука о гибкости / Алтер Майкл Дж. К. : Олимпийская литература, 2001. – 422 с.
2. Білокопитова Ж. А. Гімнастика: краса і здоров'я / Білокопитова Ж.А., Мовчан Н. М., Щербаков Н. А. К. : Здоров'я, 1991. 104 с.
3. Василенко К. Лексика українського народно-сценічного танцю. Київ: Мистецтво, 1998. 218 с.
4. Гімнастика : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання / [укл. С. В. Одінцева]. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 41 с.
5. Едвард Т. Хоули. Оздоровительный фитнес / Едвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс. К. : Олимпийская литература, 2000. 367 с.
6. Кокарев Б. В. Основи побудови та проведення занять з оздоровчої аеробіки: навч.-метод. посібник / Кокарев Б. В., Черненко О. Є., Гордейченко О. А.. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 67 с.
7. Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю. Вінниця, 2007.
8. Осіпова І. Л. Музично-ритмічне виховання з елементами хореографії : посібник для молоді, яка навчається у навчальних закладах / І. Л. Осіпова, А. І. Шматкова. Суми : СумДПУ ім., 2004. 103 с.
9. Плахотнюк О.А. Стилі та напрямки сучасного хореографічного мистецтва / Плахотнюк О.А. Львів : ЦТДЮГ, 2013.
10. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю / Цветкова Л. Ю. К. : Альтерпрес, 2005. 324 с.

Інтернет ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2. www.nibu.kiev.ua/ – Національна історична бібліотека України

3. <http://library.nakkkim.edu.ua/> – електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
4. <http://elib.nplu.org/> – електронна бібліотека «Культура України»
5. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm– Культурологічна бібліотека
6. Медвідь А. І. Вплив танцю модерн на розвиток сучасної хореографії [Електронний ресурс] / А.І. Медвідь Л.М. Андрощук. – Режим доступу : [http://studmpf.udpu.org.ua/wp-content/Статті/Мистецтвознавчі%20студії%203/Медвідь % 20А.pdf](http://studmpf.udpu.org.ua/wp-content/Статті/Мистецтвознавчі%20студії%203/Медвідь%20А.pdf)
7. 2. Мистецтвознавство [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2014/03/Mistetstvo29.pdf>
8. 3. Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lgaki.com.ua/sites/default/files/horeografiya.pdf>
9. 4. Спортивна сучасна хореографія: комплексна навчальна програма з позашкільної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pulsua.com/wp-content/uploads/program_puls.pdf
10. 5. Сучасний танець в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrdance.com.ua.
11. 6. Сучасний танець. Імпровізація, Модерн, Контемпорари, Перфоманс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sab.org/contemporarydance.htm

ЗРАЗКИ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

I ВАРІАНТ

I рівень

1. Танець – це:
 - а) вид мистецтва;
 - б) жанр мистецтва;
 - в) форма мистецтва;
 - г) напрям мистецтва.

2. Де створений перший професійний навчальний заклад хореографічного мистецтва:
 - а) Росія;
 - б) Італія;
 - в) Франція;
 - г) Іспанія.

3. Хто був засновником державного академічного ансамблю народного танцю України?
 - а) В. Верховинець;
 - б) П. Вірський;
 - в) М. Вантух.

4. Чоловічі рухи на пальцях характерні для:
 - а) російського танцю;
 - б) грузинського танцю;
 - в) казахського танцю;
 - г) українського танцю.

5. Планування роботи хореографічного колективу - це:
 - а) робота з батьками;
 - б) складання перспективних і щомісячних планів;
 - в) підбір музичного матеріалу
 - г) створення хореографічних номерів.

6. Скільки точок направлення є в танцювальному класі?
 - а) 7;
 - б) 6;
 - в) 8.

7. Сукупність творів, які виконують окремі виконавці або група дітей:
 - а) збірка;
 - б) репертуар;
 - в) учбовий план.

II рівень

Доповніть речення.

1. Мистецтво хореографії – це...
2. Перерахуйте, які методи хореографічного навчання використовуються на уроках хореографії.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на естетичний розвиток дитини?

III рівень

1. Розкрийте значення та особливості проведення партерної гімнастики для дітей молодшого шкільного віку.
2. Як ви вважаєте, які моральні та особистісні риси керівника допомагають у професійній діяльності хореографа?

IV рівень

1. Обґрунтуйте, яким, на вашу думку, повинен бути стиль викладання керівника хореографічного колективу?

II ВАРІАНТ

I рівень

1. Народний, класичний, бальний, сучасний – це:
 - а) види танцю;
 - б) жанри танцю;
 - в) форми танцю;
 - г) напрями мистецтва.
2. В якому напрямку хореографічного мистецтва працювала танцівниця Айседора Дункан:
 - а) модерн танець;
 - б) джаз танець;
 - в) стріт денс;
 - г) класичний танець.
3. Що танцювали в бурні 20 – ті роки:
 - а) хіп-хоп;
 - б) чарльстон;
 - в) полонез.
4. Вид народної творчості, що поєднує спів, інструментальну гру і танець:
 - а) пляска;
 - б) хоровод;
 - в) марш.
5. План роботи керівника складається:
 - а) на місяць;
 - б) на тиждень;
 - в) на рік.
6. Як називається приладдя, яке слугує опорою для танцівника:
 - а) палка;
 - б) опора;
 - в) станок.
7. Що слід враховувати вихователю при підборі мелодії для занять ритмікою з дітьми молодшого шкільного віку:
 - а) віковий рівень сприймання дітьми музичних творів;
 - б) нічого не враховувати;
 - в) фізичний розвиток дитини.

II рівень

Доповніть речення.

1. Танець – це...
2. Перерахуйте, які основні принципи навчання в хореографічному колективі.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на фізичний розвиток дитини?

III рівень

1. Як ви вважаєте, які напрямки роботи художнього керівника хореографічного колективу є пріоритетними?
2. Як ви вважаєте, яка роль репертуару в навчально-виховному процесі хореографічного колективу?

IV рівень

1. Обґрунтуйте, як на вашу думку, вчитель хореографії повинен давати можливість проявити свої здібності кожному вихованцю колективу?

III ВАРІАНТ

I рівень

1. Ритміка – це:
 - а) система вправ;
 - б) система методів;
 - в) система звуків.
2. Кому з композиторів належить музика до балету „Лісова пісня”?
 - а) І. Стравінському;
 - б) П. Чайковському;
 - в) М. Скорульському;
 - г) С. Прокоф'єву.
3. Хто створив систему музично-ритмічного виховання:
 - а) Е.Жак-Далькроз;
 - б) Ю.Кабалевський;
 - в) А. Ваганова.
4. Хота:
 - а) іспанський народний танець;
 - б) український народний танець;
 - в) білоруський народний танець.
5. Керівник хореографічного колективу – це:
 - а) педагог, балетмейстер, адміністратор;
 - б) репетитор, концертмейстер;
 - в) дизайнер, стиліст;
 - г) спостерігач, контролер.
6. Хореографічне заняття починається і завершується:
 - а) мовленнєвим привітанням;

- б) ритмічними вправами;
- в) поклоном;
- г) музичними завданнями;
- д) хореографічними іграми.

7. Основні функції музики на заняттях ритмікою і танцями:

- а) навчально-пізнавальна;
- б) розважальна;
- в) танцювальна.

II рівень

Доповніть речення.

1. Мета і завдання викладання хореографії в системі початкової освіти - ...
2. Назвіть основні принципи створення репертуару.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на моральний розвиток дитини?

III рівень

1. Як ви вважаєте, в чому своєрідність репертуару для дітей?
2. З яких основних частин складається заняття з хореографії? Розкрийте значення кожної з них.

IV рівень

1. Обґрунтуйте свою думку, в чому полягає роль вчителя хореографії в процесі спілкування та навчання дітей молодшого шкільного віку?

IV ВАРІАНТ

I рівень

1. Що таке ритм?
 - а) поєднання музичних ритмів;
 - б) поєднання музичних пауз;
 - в) поєднання музичних звуків.
2. Видатні діячі хореографії в галузі класичного танцю:
 - а) А.Я. Ваганова, М.І. Тарасов;
 - б) Н. Надєждіна, П. Вірський;
 - в) М. Вантух, Є. Зайцев;
 - г) О. Голдрич, Т. Устінова.
3. Парний бальний танець, який виник на основі народних танців Австрії, Німеччини та Чехії:
 - а) вальс;
 - б) мазурка;
 - в) полонез.
4. Мазурка:
 - а) білоруський народний танець;

- б) польський народний танець;
- в) італійський народний танець.

5. Вимоги до керівника танцювального колективу:

- а) масовість;
- б) інтелектуальність;
- в) професіоналізм.

6. Швидкість виконання музичного твору:

- а) темп;
- б) такт;
- в) динаміка.

7. Успіх музично-ритмічного виховання і навчання залежить від:

- а) урахування вікових особливостей дітей;
- б) вміння спостерігати за поведінкою дітей;
- в) здібностей дітей.

II рівень

Доповніть речення.

1. Репертуар – це ...
2. Назвіть джерела творчого задуму балетмейстера хореографічного номеру.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на духовний розвиток дитини?

III рівень

1. Назвіть складові елементи кожного етапу заняття.
2. В чому полягає специфіка діяльності керівника дитячого хореографічного колективу?

IV рівень

1. Як ви вважаєте, яке значення має хореографічна гра в процесі навчання дітей молодшого шкільного віку? В чому її особливості?

V ВАРІАНТ

I рівень

1. В чому виражається взаємозв'язок музики і рухів?
 - а) у засобах спілкування;
 - б) у засобах музичної виразності;
 - в) у засобах музично-ритмічного виховання.
2. Хто був засновником Академічного хореографічного ансамблю танцю «Берізка»?
 - а) Т. Устінова;
 - б) О. Князева;
 - в) Н. Надєждіна;
 - г) М. Годенко.
3. Відомий балет на музику П.І. Чайковського:

- а) «Попелюшка»
- б) «Кармен»
- в) «Лускунчик»
- г) «Болеро»
- д) «Жизель»

4. Бульба:

- а) польський народний танець;
- б) український народний танець;
- в) білоруський народний танець.

5. Вид танцювального колективу залежить від:

- а) віку учасників;
- б) рівня професійної підготовки керівника;
- в) творчої спрямованості колективу.

6. Що таке партерна гімнастика?

- а) гімнастика на вулиці;
- б) гімнастика на полу;
- в) гімнастика біля станка.

7. З яких частин складається урок хореографії:

- а) вступної, підготовчої, основної;
- б) вступної, основної, заключної;
- в) підготовчої, основної, заключної.

II рівень

Доповніть речення.

1. Стилi роботи керівника хореографічного колективу - це ...
2. Назвіть основні завдання хореографічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку.
3. Як, на вашу думку, хореографічне мистецтво впливає на розумовий розвиток дитини?

III рівень

1. Які є види та форми виховної діяльності керівника хореографічного колективу за межами навчального процесу?
2. Опишіть, як на вашу думку, вчитель хореографії повинен виховувати почуття відповідальності у своїх вихованців.

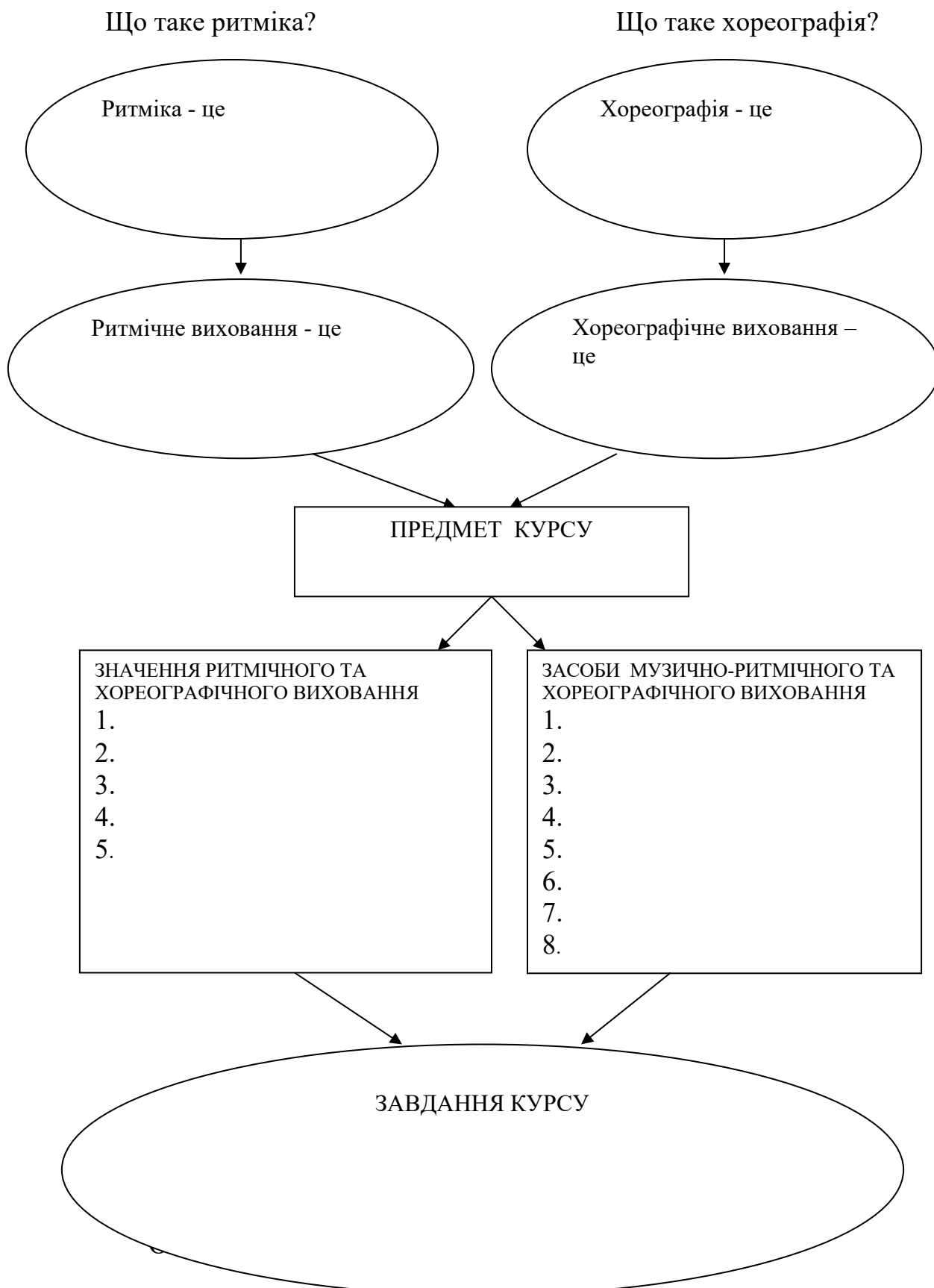
IV рівень

1. Як ви вважаєте, що спільного і відмінного може бути у хореографічній творчості дітей і дорослих?

ВАРІАНТИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

ТЕСТ № 1 Заповніть дві схеми.

Тема: Загальні питання теорії і методики музично-ритмічного та хореографічного виховання, основ навчання ритміки та хореографії.

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ

СТАПИ НАВЧАННЯ

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

ТЕСТ № 2 Виберіть правильний варіант відповіді.

Тема: Взаємозв'язок рухів і музики. Характеристика вправ та методика їх викладання. Особливості проведення занять ритміки та хореографії з дітьми різного віку.

1. Важливий елемент музично-ритмічної вправи – це:
 - а) постава корпусу;
 - б) вихідне положення;
 - в) емоційний стан.

2. Швидкість виконання музичного твору:
 - а) темп;
 - б) такт;
 - в) динаміка.

3. Обертвий рух тіла навколо вертикальної осі:
 - а) перевертання;
 - б) завертання;
 - в) обертання.

4. Перерва у звучанні на суворо визначений відлік часу:
 - а) зупинка;
 - б) пауза;
 - в) реприза.

5. Відрізок музичного твору, що починається з сильного звуку і закінчується перед наступним сильним звуком:
 - а) такт;
 - б) ритм;
 - в) темп.

6. Послідовність тривалості звуків, різних по висоті:
 - а) ритміка;
 - б) акцент;
 - в) ритм.

7. Більш чи менш завершена музична думка:
 - а) період;
 - б) побудова твору;
 - в) музична форма.

8. Засіб музичної виразності, що засновано на використанні звучання різного ступеня:
 - а) звукоряд;
 - б) мелодія;
 - в) динаміка.

9. Одночасне згинання у всіх суглобах з наступним розгинанням:
 - а) злет;
 - б) стрибок;
 - в) пружинний рух.
10. Система рухів, що створені на основі музики, для розвитку почуття ритму:

- а) танець;
- б) розминка;
- в) ритміка;

11. Вільний злет після відштовхування ногами:

- а) стрибок;
- б) перескок;
- в) відскок.

12. Основний елемент руху:

- а) уклін;
- б) крок;
- в) перехід.

13. Основа музичного твору:

- а) речення;
- б) звуки;
- в) мелодія.

14. Збереження стійкості тіла у статичному положенні:

- а) розподіл ваги тіла;
- б) рівновага;
- в) координація.

15. Коротке та відривне виконання звуків на музичних інструментах чи голосом:

- а) стакато;
- б) алLEGRO;
- в) синкопа.

16. Розворот ніг у стегновому та гомілкоступневому суглобі:

- а) позиція;
- б) виворотність;
- в) положення.

17. Св'язне плавне виконання при якому один звук переходить в інший:

- а) хвиля;
- б) легкість;
- в) легато.

18. Відповідність та узгодження всього тіла:

- а) гармонія;
- б) координація;
- в) корекція.

19. Три основні позиції у хореографії:

- а) рук;
- б) ніг;
- в) корпусу.

20. Маленьке присідання:

- а) пружинка;
- б) демі;

в) демі пліє.

21. Кількість основних позицій ніг:

- а) шість;
- б) вісім;
- в) три.

22. Висування робочої ноги у будь якого напрямку:

- а) крок;
- б) батман тандю;
- в) тур.

23. Розташування та переміщення виконавців по майданчику:

- а) хореографія;
- б) ансамбль;
- в) рисунок танцю.

24. Підйом на пів пальці:

- а) релеве лян;
- б) релеве;
- в) пуанте.

25. Танок двох виконавців:

- а) соте;
- б) па де де;
- в) па де труа.

26. Виконання танцювальних рухів без підготовки:

- а) імпровізація;
- б) пантоміма;
- в) кадрили.

27. Парний бальний танець, який виник на основі народних танців Австрії, Німеччини та Чехії:

- а) вальс;
- б) мазурка;
- в) полонез.

28. Вид народної творчості, що поєднує спів, інструментальну гру і танець:

- а) пляска;
- б) хоровод;
- в) марш.

29. Українська народна пісня – танець зі зміною фігур і різноманітними обертаннями:

- а) гопак;
- б) метелиця;
- в) коломийка.

30. Автор методичного посібника „Хореографічна робота з дошкільнятами”:

- а) Бондаренко Л.;
- б) Сухомлинський В.;
- в) Березова Г.

31. Що танцювали в бурні 20 – ті роки:

- а) хіп-хоп;
- б) чарльстон;
- в) полонез.

32. Сукупність творів, які виконують окремі виконавці або група дітей:

- а) збірка;
- б) репертуар;
- в) учбовий план.

33. Сучасна назва танців, призначених для масового виконання на вечорах відпочинку, танцювальних майданчиках та вечірках тощо:

- а) сценічні;
- б) народні;
- в) бальні.

34. Хто створив систему музично-ритмічного виховання:

- а) Е.Жак-Далькрос;
- б) Ю.Кабалевський;
- в) А. Ваганова.

35. Ритміка – це:

- а) система вправ;
- б) система методів;
- в) система звуків.

36. Яка кількість основних музичних розмірів?

- а) три;
- б) дві;
- в) чотири.

37. З чого починається виконання стрибка?

- а) з пружинки;
- б) з покачування;
- в) з Demi-plié.

38. В чому виражається взаємозв'язок музики і рухів?

- а) у засобах спілкування;
- б) у засобах музичної виразності.;
- в) у засобах музично-ритмічного виховання.

39. Одна з особливостей занять ритмікою і танцями.

- а) дидактика;
- б) музика;
- в) наочність.

40. Як що буде звучати музика у високому регістрі, то можна виконати такий рух:

- а) ходьба на пів пальцях;
- б) ходьба з випадами;
- в) ходьба з носка на п'ятку.

41. Що таке ритм?

- а) поєднання музичних ритмів;
- б) поєднання музичних пауз;
- в) поєднання музичних звуків.

42. Засновник системи музично-ритмічного виховання.

- а) Ж. Далькроз;
- б) А.Тараканова;
- в) Джордж Баланчін;

43. Що виступає предметом музично-ритмічного виховання?

- а) ритм і такт;
- б) музика і рух;
- в) мелодія і вправа.

44. Яку мету переслідує завдання на зміну темпу?

- а) перехід на самостійне виконання швидких рухів;
- б) перехід від повільних рухів до швидких і навпаки;
- в) перехід до наступного руху.

45. Динамічні відтінки музики пов'язані з:

- а) мелодійним рисунком;
- б) ритмічним рисунком;
- в) танцювальним рисунком.

46. Існує відповідний зв'язок між амплітудою виконання вправ і... :

- а) методикою слухання музичного твору;
- б) музичним темпом;
- в) побудовою музичного твору.

47. Яку команду необхідно дати, щоб зупинити ходу дітей?

- а) різко зупинити музику;
- б) „Стійте!”, „Один – два”.
- в) „ На місці, стій; один-два!”

48. Які вправи виховують поняття вихідне положення?

- а) вправи ритмічної гімнастики;
- б) біг;
- в) хореографічні вправи.

49. На якій позиції виконують присідання не відриваючи п'яток від підлоги?

- а) на 1 позиції ;
- б) на 6 позиції;
- в) на 2 позиції.

50. Динамічний відтінок – це:

- а) зміна гучності звучання;
- б) зміна темпу звучання;
- в) зміна ритмічного рисунку.

51. Виберіть назву темпу;

- а) крещендо;
- б) алLEGRO;
- в) дімінуєндо.

52. Головна задача при виконанні оберту – це зберігання:

- а) швидкості;
- б) рівноваги;
- в) характеру.

53. Якими рухами легко відтворити тривалості нот:

- а) оплесками, ударами ніг, кроками;
- б) різноманітними обертами;
- в) стрибками.

54. Сама довга нота – ціла, решта нот:

- а) частинки такту;
- б) її долі;
- в) долі регістру.

55. Короткі, стрімкі вправи виконуються під музичний розмір:

- а) 3/4;
- б) 4/4;
- в) 2/4.

56. Виділити шість засобів хореографічної виразності:

- а) швидкість;
- б) стрибок;
- в) рівновага;
- г) сміливість;
- д) постава корпусу;
- є) позиції ніг, рук;
- ж) виворотність;
- з) оберт.

57. Що слід враховувати вихователю при підборі мелодії для занять ритмікою з дітьми дошкільного віку:

- а) віковий рівень сприймання дітьми музичних творів;
- б) нічого не враховувати;
- в) фізичний розвиток дитини.

58. Основні функції музики на заняттях ритмікою і танцями

- а) навчально-пізнавальна;
- б) розважальна;
- в) танцювальна.

59. Яка музика найбільш прийнятна для музично-ритмічного виховання дітей дошкільного віку:

- а) танцювальна;
- б) симфонічна;
- в) різна.

60. Успіх музично-ритмічного виховання і навчання залежить від:

- а) урахування вікових особливостей дітей;
- б) вміння спостерігати за поведінкою дітей;
- в) здібностей дітей.

61. В якому віці вводиться завдання імпровізації на заняттях з дітьми:

- а) у два роки;
- б) у три роки;
- в) у шість років.

62. Які позиції ніг можна вивчати з дітьми дошкільного віку:

- а) 5 позицію;
- б) 3 позицію;
- в) 6 позицію.

63. У якому віці діти питаються під впливом музики показати різний характер ігрових персонажів:

- а) на 5 році життя;
- б) на 1 році життя;
- в) на 3 році життя.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ ТА ЕКЗАМЕНУ

ЗАЛІК

1. Місце і значення ритміки і хореографії в системі підготовки фахівця у галузі сценічного мистецтва.
2. Основні засоби і методичні особливості курсу ритміки і хореографії.
3. Зміст та значення занять ритмічною гімнастикою.
4. Методика складання комплексу, регулювання навантаження на заняттях.
5. Здійснення контролю за самопочуттям на заняттях.
6. Охарактеризувати комплекс вправ з ритмічної гімнастики.
7. Характеристика змісту музичного супроводу.
8. Мета застосування засобів хореографії.
9. Описати основні позиції рук і ніг під час виконання вправ хореографії.
10. Пояснити узгодженість рухів з музикою.
11. Визначити поняття: мелодія, мелодійний рисунок, мелодійна вершина, кульмінація.
12. Характеристика ритму.
13. Характеристика ритмічного рисунка.
14. Описати техніку виконання кроку польки, визначити кількість тактів для виконання.
15. Описати техніку виконання, методику навчання високого та гострого кроків.
16. Визначити, яка з позицій ніг описана: «Ноги нарізно на відстані довжини стопи, носки розвернуті в сторони».
17. Описати техніку виконання та методику навчання приставного та перемінного кроків.
18. Перелічити основні танцювальні кроки.
19. Визначити мету застосування засобів хореографії.
20. Описати техніку виконання та методику навчання закритого та відкритого стрибків.
21. Надати характеристику базових позицій рук у хореографії.
22. Надати характеристику позицій ніг у хореографії.
23. Описати методику заняття з ритміки і хореографії. Варіанти занять.
24. Визначити поняття: «мелодія», «мелодійний малюнок».
25. Визначити, яка з позицій ніг описана: «п'ятка однієї до п'ятки іншої, носок однієї до носка іншої».
26. Охарактеризувати етапи уроку з ритміки і хореографії.
27. Описати техніку виконання кроку галопа.
28. Визначити предмет і завдання курсу ритміки і хореографії.
29. Описати техніку виконання та методику навчання кроку польки.
30. Визначити, яка з позицій ніг описана?: «п'ятка однієї ступні притиснута до середини іншої, носки розвернуті в різні сторони».
31. Розкрити позитивне значення вправ ритмічної гімнастики.
32. Описати етапи навчання музично-ритмічних вправ.
33. Визначити, яка з позицій ніг описана: «п'ятки з'єднані, носки максимально розведені в сторони».
34. Розкрити структуру занять уроку з ритміки і хореографії.
35. Надати характеристику 3-ї позиції ніг у хореографії.
36. Охарактеризувати методичні особливості занять з ритміки і хореографії.
37. Охарактеризувати положення рук у третій позиції.
38. Охарактеризувати положення рук у підготовчій позиції.
39. Надати характеристику музичних засобів: елементарні засади музичної грамоти, вправи на відповідність рухів музиці, музичні ігри, вправи з хореографії, крокування та біг.
40. Описати техніку виконання та методику навчання кроків: приставного, перемінного, галопа.

41. Надати характеристику поворотів.
42. Описати техніку виконання схресного повороту, повороту переступанням, однойменного та різнойменного повороту на одній нозі.
43. Надати характеристику ритму руху.
44. Написати правила складання комплексу вправ ритмічної гімнастики.
45. Описати послідовність вивчення танцювальних рухів.

ЕКЗАМЕН

1. Виникнення та становлення системи класичного танцю.
2. Розвиток та збагачення теорії і методики викладання класичного танцю.
3. Виразні засоби класичного танцю.
4. Термінологія класичного танцю.
5. Основні вимогами класичного танцю.
6. Постава та її значення у класичному танці.
7. Танцювальний крок – один з основних вимог класичного танцю.
8. Виворітність та її естетичні функції.
9. Апломб у класичному танці.
10. Plie у класичному танцю.
11. М'якість ніг та гнучкість тулубу, як вимоги класичного танцю.
12. Класифікація стрибків за технікою їх виконання.
13. Методика виконання постанови тулубу.
14. Методика виконання позицій ніг та рук.
15. Методика виконання demi plie та grand plie по I, II, V поз.
16. Методика виконання battement tendu вбік, вперед, назад з I та V поз.
17. Методика виконання battement tendu jete по I та V поз. у всіх напрямках.
18. Розкрити поняття en dehors et en dedans.
19. Методика виконання rond de jambe par terre en dehors et en dedans.
20. Методика виконання положення ноги sur le cou de pied (умовне та основне).
21. Методика виконання battement fondu у всіх напрямках носком у підлогу.
22. Методика виконання battement frappe у всіх напрямках носком у підлогу.
23. Методика виконання battement releve lent з V поз. у всіх напрямках.
24. Методика виконання положення ноги passe.
25. Методика виконання grand battement jete з I та V поз. у всіх напрямках.
26. Методика виконання підготовчого, I, II port de bras на середині зали.
27. Методика виконання releve на пів пальцях по I, II, V поз.
28. Методика виконання перегинів тулубу біля станка вбік, назад.
29. Методика виконання temps live soule.
30. Методика виконання changement de pied.
31. Народний танець як вид мистецтва хореографії.
32. Хороводи — один з найдавніших видів українського народного танцювального мистецтва, основа української народної хореографії.
33. Побутові танці — невід'ємна частина щоденного життя народу.
34. Сюжетні танці та їх розподіл на групи.
35. Розквіт мистецтва народного танцю на Україні.
36. Загальна характеристика основних рухів українського народного танцю.
37. Позиції і положення рук в українському танці.
38. Позиції і положення ніг в українському танці.
39. Танцювальна культура України.
40. Танцювальний репертуар Польщі.
41. Танці країн Прибалтики.

42. Хореографічне мистецтво Молдови.
43. Особливості виконання танців Грузії.
44. Танцювальна культура Італії та Іспанії.
45. Методика виконання рухів українського народного танцю “Гопак”: бігунець, тинок, підбивка, вірьовочка, колупалочка, припадання, голубець.
46. Методика виконання рухів гуцульського танцю “Коломийка”.
47. Сучасна хореографія – новітній вид хореографічного мистецтва.
48. Чинники й особливість формування сучасної хореографії.
49. Особливість сучасної хореографії – імпровізаційно-синтезована структура.
50. Новітні форми танцю кінця ХІХ – до 60-х рр. ХХ ст.
51. Синтезовані танцювальні форми кінця 50–90-х рр. ХХ ст.
52. Сучасний стан хореографічного мистецтва.
53. Джаз-модерн танець – вид сучасної хореографії.
54. Постановка рук, корпусу, ніг та голови в танці джаз-модерн.
55. Позиції ніг, позиції та положення рук.
56. Положення голови та корпусу в танці джаз-модерн.
57. Тренувальні вправи в стилі «модерн».
58. Методика виконання прийомів поєднання основних рухів в стилі «модерн» з роботою рук.
59. Структура побудови тренажу джаз-модерн танцю.
60. Злиття та взаємозв'язок різних стилів і напрямків в джаз-модерн танці.

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjvannya_zvo.pdf.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролюми.

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою □ Оцінка в балах Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	□ Екзамен Екзамен	Залік	
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
<i>Добре</i>		82-89	B	вище середнього рівня з кількома помилками
		74-81	C	в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок
		64-73	D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
<i>Задовільно</i>		60-63	E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	з можливістю повторного складання
		1-34	F	з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	M _{%n} (відсоткове значення модулю навчальної компоненти)
Модуль 1.	M _{%1} = 30
Модуль 2.	M _{%2} = 40
Модуль 3.	M _{%3} = 30
Сума	100

ЗАЛІК

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є залік то залікова оцінка (ЗО) з освітньої компоненти дорівнює підсумковій оцінці з вивчених модулів (ПОМ).

$$ЗО = ПОМ$$

ЕКЗАМЕН

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ=ЕО=ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО=(ПОМ+ЕО)/2$$

**Схема нарахування балів
з курсу «Пластичне виховання (ритміка і танець)»**

	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
	Теоретичні знання	Вміння	☐ <i>Початковий рівень знань</i> <i>Початковий рівень знань «2» (рецептивно-продуктивний)</i>
Рівень	Студент з помилками характеризує основний зміст курсу. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Студент вміє при постійному контролі і допомозі викладача демонструвати вивчені рухи та пояснювати правильність та необхідність їх виконання, складати, записувати та виконувати комплекс вправ.	☐ <i>Середній рівень знань «3»</i> <i>Середній рівень знань «3» (репродуктивний)</i>
Високий рівень знань «5» (творчий) ☐ 90-93 балів 90-93 балів	Студент вільно володіє темою, має ґрунтовні знання з певної теми; вільно відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища; судження логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює і систематизує матеріал у межах навчальної	Студент виявляє початкові творчі здібності: уміє працювати зі спеціальною літературою; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, які поставив викладач, свою відповідь супроводжує показом з поясненням, проводить самоперевірку виконаної роботи; може з неповним обґрунтуванням пояснити виконання рухів, вивчених самостійно.	☐

Рівень	Бали за 100-бальною системою	Критерії оцінювання відповіді	
	теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності.		
<i>Високий рівень знань «5» (творчий)</i>	98-100 балів	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибоко розуміє суть предмету; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; вміє аналізувати і систематизувати матеріали власних досліджень; визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати. Активно займається науково-дослідною роботою.	Студент самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, використовувати їх для складання власних комплексів вправ для певної мети, вести дискусію з конкретного питання; виконувати завдання підвищеної складності.